

Френсіс Скотт
Фіцджеральд

Загадкова історія
Бенджаміна Баттона

Харків
ФОЛІО
2024

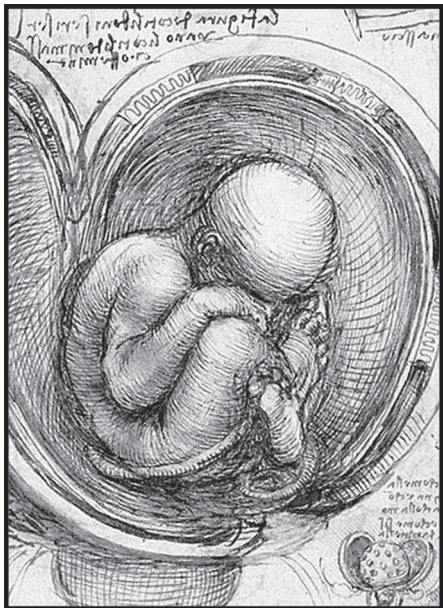
Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

1

Давним-давно, ще в 1860 році відповідним місцем для народження вважали будинок. Зараз же вищі боги медицини постановили, аби перший крик дитини лунав у стерильній атмосфері клініки — переважно фешенебельної. Тож юні містер та місис Баттон випередили свою епоху на цілих п'ятдесят років, вирішивши, що їхній малюк повинен народитися саме в лікарні.

Чи цей анахронізм мав якийсь значення для дивовижної історії, котру я збираюся оповісти, назавжди залишиться таємницею.

Я розкажу вам про все, що трапилося, а там — вирішуйте самі. У довоєнну епоху подружжя Баттонів займало принаadne становище в соціальному та фінансовому плані. Вони ріднилися як із «Тою», так із «Іншою» Сім'єю, що, як відомо кожному південцю, надавало їм високого повноваження входити до кіл багаточисленної аристократії, якою процвітала Конфедерація. Це був їхній перший досвід із чарівною древньою

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

традицією в народжуванні немовлят, тому містер Баттон був справді неспокійний. Він сподівався, що народиться хлопчик, якого відправлять на навчання до Єльського коледжу в Коннектикуті, де навчався він сам протягом чотирьох років, коли його наділили тривіальним прізвиськом — «Чубчик».

Вересневого ранку, освяченого величавою подією, він нервово піднявся з ліжка о шостій, вдягнувся, бездоганно зав'язавши краватку, поспішив до лікарні, аби визначити, чи темрява ночі породила квіт нового життя.

Коли ж йому залишалося приблизно сто кроків до Маріландської приватної клініки для леді та джентльменів, він побачив містера Кіна, який був їхнім сімейним лікарем. Той тільки-но виходив із головного під'їзду, потираючи руки звичним для нього рухом, ніби миючи їх під краном так, як роблять інші лікарі, що диктує їм неписаний закон їхньої професії.

Містер Роджер Баттон, голова фірми «Роджер Баттон та Ко, гуртова торгівля залізними виробами» рушив наздоганяти лікаря Кіна, забувши про велич джентльмена-

південця цього мальовничого періоду.

— Лікарю Кіне, — він вигукнув. — Ох, лікарю Кіне!

Лікар його почув, повернувся й став чекати, спантеличений вираз постав на його різкому «лікарняному» обличчі, тільки-но містер Баттон з'явився біля нього.

— Ну як там? — вимагаючи відповіді й задихаючись, запитав містер Баттон. — Що там? Як там? Це хлопчик? Хто це? Що...

— Майте здоровий глузд, — сказав різко доктор Кін.

Він здавався дещо роздратованим.

— Дитина народилася? — благав містер Баттон.

Лікар спохмурнів.

— Так, я вважаю... проте в дещо видозміненому стані, — і кинув загадковий погляд на містера Баттона.

— З жінкою все гаразд?

— Так.

— Це дівчинка чи хлопчик?

— Дайте мені спокій, — закричав доктор Кін в ідеально експресивному роздратуванні. — Я прошу вас піти й побачити це все на власні очі. Гидота! — він випалив останнє слово єдиним поштовхом, потім промимрив: — Чи уявляєте такий

випадок, котрий допоміг би моїй професійній репутації? Сталося б таке ще раз, то це б мене зруйнувало. Зруйнувало б кожного.

— Та що ж трапилося? — вражено скрикнув Баттон. — Це трійнята?

— Якби ж то, — різко відповів лікар. — Підіть та подивіться на власні очі. Знайдіть собі іншого лікаря. Я приймав вас на світ, був вашим лікарем протягом сорока років, та тепер — усе завершено. Не хочу бачити ані вас, ані вашу родину. До побачення!

Потім він різко повернувся й без жодного слова заліз до свого фаето-

ну, що чекав на нього біля тротуару, та від'їхав у суворій мовчанці. Містер Баттон залишився там й стояв, як окам'янілий — з голови до п'ят. Що за лихо могло статися? Він раптом втратив усе бажання йти до Маріландської приватної клініки для леді й джентльменів, та, трохи повагавшись, все-таки примусив себе піднятися до головного входу лікарні.

Медсестра сиділа за столом у похмурій напівтемряві залу. Червоніючи від сорому, Баттон наблизився до неї.

— Доброго ранку, — поблажливо сказала вона, дивлячись на нього.

— Доброго ранку. Я — містер Баттон.

Медсестра тихо зойкнула.

— Ох, звісно, — закричала вона істерично. — Там нагорі, прямо, можете підніматися! — вона вказала напрям, і містер Баттон, вмиваючись потом, невпевнено повернувся та піднявся на другий поверх. У верхньому залі звернувся до іншої медсестри, що з'явилася перед ним із мискою в руках.

— Я — містер Баттон, — він намагався говорити виразно. — Хочу побачити свою...

Дзинь. І миска впала на перший поверх. Медсестра відновила контроль над собою та подивилася на Баттона поглядом, повним щирого презирства.

— Добре, — погодилася вона втихомиреним голосом. — Та якби ж ви знали, в якому ми стані були цього ранку. Це навдивовижу гидко! Репутація нашої клініки померла назавжди...

— Досить! — прохрипів він плаксиво. — Я не можу більше це терпіти!

— Ідіть за мною, містере Баттоне.

Він потягнувся за нею. У кінці великого залу вони дісталися кімнати,

з якої долинали численні крики, та яка пізніше почала називатися «кімнатою плачу». Вони зайшли. Стіни були оточені незбагненою кількістю білих колисок, до кожної з яких був прив'язаний ярличок.

— Ну? — задихаючись, промовив містер Баттон. — Де ж мій?

— Тут, — вказала медсестра.

Очі містера Баттона послідували за вказівним пальцем, і ось що він побачив. Огорнутий об'ємною білою ковдрою, якимось втиснений нижньою частиною тулуба в колиску, сидів старий чоловік, приблизно сімдесяти років. Його рідке волосся було

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

вибілено сивиною, брудно-попеляста борода вилася й абсурдно коливалася під легким подувом вітерця, що віяв з вікна. Він дивився на містера Баттона затуманеними, зів'ялими очима, в яких ховалося заплутане питання.

— Чи я збожеволів? — випалив містер Баттон, жах якого переростав у гнів. — Це якийсь страшний лікарняний жарт?

— Нам не до жартів, — відповіла суворо медсестра. — І я не знаю, чи ви зійшли з розуму, чи не зійшли, проте це, безперечно, ваша дитина.